

จิตรวดี วรรณคันนะ ๒๕๕๖: ภาพพจน์ที่ปรากฏในนวนิยายสะท้อนสังคม ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย) สาขาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก: อาจารย์สุพัตรา อินทนะ, Ph.D. ๔๑๖ หน้า

วิทยานิพนธ์นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการใช้ภาพพจน์ที่ปรากฏในนวนิยาย
สะท้อนสังคมจากหนังสือดี ๑๐๐ เล่มที่คนไทยควรอ่าน ข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ คือ นวนิยาย
สะท้อนสังคมจากหนังสือดี ๑๐๐ เล่มที่คนไทยควรอ่านจำนวน ๑๕ เรื่อง ได้แก่เรื่อง ละครแห่งชีวิต,
หนึ่งในร้อย, หลิ่งคนชั่ว, พล นิกร กิมหงวน, เรลจิต-บนหลุมศพวาติกัน, แม่สายสะอื่น, สี่แผ่นดิน, พง
มหาราช, เสเพลบอยชาวไร่, จดหมายจากเมืองไทย, เขาชื่อกานต์, สร้างชีวิต, ตะวันตกดิน, พิราบแดง,
และลูกอีสาน

ผลการศึกษาพบว่า ๑) ภาพพจน์ที่ปรากฏในนวนิยายสะท้อนสังคม จากหนังสือดี ๑๐๐ เล่มที่
คนไทยควรอ่าน มีการใช้ภาพพจน์ ๑๕ ชนิด คือ การใช้ภาพพจน์อุปมา, การเลียนเสียงธรรมชาติ, อุป
ลักษณะ, บุคลาธิษฐาน, อติพจน์, นามนัย, อาวัตพากย์, การกล่าวอ้างถึง, ปฏิพจน์, สัญลักษณ์, การกล่าว
ลดความหมายของคำ, ปฏิภาคพจน์, ปฏิปุจฉา, สัมพจน์ และอุปนิยท ๒) ผลการเปรียบเทียบการใช้
ภาพพจน์ที่ปรากฏในนวนิยายสะท้อนสังคมจากหนังสือดี ๑๐๐ เล่มที่คนไทยควรอ่าน ปรากฏจำนวนที่
ใช้เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ การใช้ภาพพจน์อุปมา จำนวน ๓๔๔ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๗๑,
การเลียนเสียงธรรมชาติ จำนวน ๒๐๖ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๒๐, อุปลักษณะ จำนวน ๑๖๕ ครั้ง คิด
เป็นร้อยละ ๑๓.๗๑, บุคลาธิษฐาน จำนวน ๑๐๘ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๘.๙๐, อติพจน์ จำนวน ๑๐๖ ครั้ง
คิดเป็นร้อยละ ๘.๘๕, อาวัตพากย์ จำนวน ๖๑ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๕.๐๘, นามนัย จำนวน ๕๓ ครั้ง คิด
เป็นร้อยละ ๔.๔๒, การกล่าวอ้างถึง จำนวน ๓๔ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๒.๘๔, ปฏิพจน์ จำนวน ๓๒ ครั้ง
คิดเป็นร้อยละ ๒.๖๗, สัญลักษณ์ จำนวน ๒๕ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๒.๐๘, การกล่าวลดความหมายของ
คำ จำนวน ๑๘ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๑.๕๐, ปฏิภาคพจน์และปฏิปุจฉาปรากฏเท่ากัน จำนวน ๑๔ ครั้ง คิด
เป็นร้อยละ ๑.๑๗, สัมพจน์ จำนวน ๑๐ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๓, และอุปนิยท จำนวน ๗ ครั้ง คิด
เป็นร้อยละ ๐.๕๘

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก